

Izhaja vsak četrtek  
in velja s poštnino  
vred in v Mariboru s  
pošiljanjem na dom  
za celo leto K 4.—  
za pol leta „ 2.—  
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja  
upravitelstvu v tiskarni  
sv. Cirila, koroške  
ulice št. 5. List se  
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-  
kovnega društva do-  
bivajo list brez po-  
sebne naročnine.

SLOVENSKI

# GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi, dobé  
se v tiskarni in pri  
gospodu Novak-u na  
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-  
čajo, neplačani listi  
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje  
od navadne vrstice,  
če se natisne enkrat,  
po 15 h, dvakrat 25 h,  
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo  
do srede popoldne.

Štev. 6.

V Mariboru, dne 7. februarja 1901.

Tečaj XXXV.

## Slovenskim mladeničem!

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,  
mi strelci!

Naša mladina je naš up, naša nada! Tako govorijo ob različnih priložnostih z velepomembnim obrazom slovenski govorniki. Zraven pa mislijo navadno le na učečo se mladino, na dijaštvo. Na čvrste sinove slovenskih kmetov in delavcev so naši politiki doslej le prav malo mislili. A vendar veljajo tudi o tej mladini v polni meri besede: Naša mladina je naš up, naša nada! V sedanjih kmetjski mladini nam dozorevajo naši bodoči slovenski možje. Kakoršni bodo ti možje, takšna bo naša prihodnja politika, takšna bo naša bodočnost.

Mi smo sklenili, se odslej večkrat v predalih našega lista prijateljski pogovarjati z našo kmetjsko mladino. Prepričani smo, da je za to nalogo pred vsem naš list opravičen in poklican. Saj je njegov namen, odkar se je porodil, zahajati v slovenske kmetjske hiše, tamkaj učiti in zabavati ter deliti s kmetjsko družino žalost in veselje. In slovenske hiše so nam rade odpirale svoja vrata. V njih imamo največ čitateljev, a tudi veliko število sodelovalcev. V zadnjem času so se pa nam s posebno zaupljivostjo približali iz kmetjskih hiš tudi vrli mladeniči. Ne samo, da so postali po nekod neumorni širitelji našega lista, ampak postali so tudi naši marljivi sotrudniki. Lahko rečemo, da je v vsaki številki po več dopisov in novic, ki so potekli iz peresa slovenskih mladeničev. Naši mladeniči

nam odpirajo svoja srca, in mi spoznavamo v njih svoje prijatelje, svoje pobratime.

Prijatelj je do prijatelja odkritosrčen in zato bomo mi danes odkritosrčni do svojih mladih prijateljev, do slovenskih mladeničev. Rekli bomo, kakšni morajo biti po naših nazorih slovenski mladeniči, da bo vsak resen slovenski politik lahko nanje gledal zares kot na nado, na up boljše bodočnosti slovenskega naroda. Po našem prepričanju morata slovenske mladeniče dičiti pred vsem dve lastnosti. In kateri sta te dve lastnosti?

Odločnost v načelih je prva. Slovenski mladeniči! Dve svetinji ste sprejeli od svojih starišev, od svojih očetov, te dve svetinji sta sveta katoliška vera in slovenski jezik. V teh dveh svetinjah prebiva blagoslov za vas, prebiva vaša sreča. Kdor si je dal le jedno oskrniti ali celo iztrgati, ta je onečastil spomin na svoje stariše, prodal svoj značaj. Veliko ljudi, tudi pri nas na Slovenskem, lazi za vami, da bi vam ukrali dragoceni svetinji, ki ste ju sprejeli od svojih starišev. Izpodkopati vam hočejo vašo vero, omrziti vam hočejo katoliško cerkev, odtujiti vas hočejo od duhovnikov, osmešiti vam hočejo vaš slovenski jezik, vsiliti vam hočejo tuj jezik in tuje šege. Mladič, ne udajte se tem nasprotnikom, stojte trdno in odločno. Vera in jezik je vaša dedščina, propalca in ničvrednejši oni, ki zapravi dedščino pradedov. V verskih in narodnih rečeh, tukaj ne smete poznati nobene popustljivosti, nasprotniki vere in slovenskega jezika so vaši sovražniki in tem se ne smete nikdar in nikoli ukloniti. Neomahljivost in odločnost v načelih je znak

moškega značaja. In značajev hočemo, značajev potrebujemo.

Delavnost je druga lastnost. Kamor je Previdnost božja postavila človeka, tam mora pokazati svojega moža. Mladič! Vi ste odločni, da postanete prej ali slej posestniki slovenske zemlje. Na tej zemlji vam je ustanoviti vašo zemeljsko srečo. Dandanes so za kmeta nesrečni časi. Mnogokaj je povzročilo to nesrečo. Med razlogi je gotovo tudi ta važen, da se našim pridnim kmetom premalo skrbi za gospodarsko-strokovno izobrazbo. Naša zemlja je bogata, treba je vzdigniti vse zaklade. Če ne storimo tega mi, prišli bodo tujci. Mladič, poučujte umno gospodarstvo v vseh panogah. Ker vam niso na razpolago take šole, bodite samouki. Nihče se ne spodtika, če berete kratkočasne, zabavne knjige. A prva skrb vam bodi strokovna izobrazba. V izobraževanju bodite neumorno delavni. Ne moremo si lahko misliti lepše bodočnosti, nego v kateri vidimo nastopati razumne, izobražene kmete. O delavnosti v vaših domačih opravilih ne bomo obširnejše govorili. Ta je samoumevna.

Odločnost in delavnost, to sta dve lastnosti, kateri se nam zdita najlepši na naših mladeničih. Ako bosta dičili kmalu vsakega slovenskega mladeniča, potem bomo navdušeno zapeli pesem: Mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi strelci!

## Listek.

Črtice iz zgodovine našega naroda.

7. Še nekoli o družnem življenju.

A. Zakon.

Ko smo govorili o zadrugah, smo pokazali, da so v gospodarstvenem oziru bile popolnoma samostalne ter v nikaki zvezi druga z drugo. Radi tega je tudi vsaka prestop uda v drugo smatrala za izgubo, dobro računajoč, da so delavci moči kapital. To dejstvo je zadrugno blagostanje izvestno podpiralo in pospeševalo, a ravno tako je na drugi strani bilo od zla, in sicer od najhujšega. Zakoni so se namreč mogli sklepati le med udi iste zadruge; znano pa je, da zveze med sorodniki v zdravstvenem oziru ne vplivajo dobro; vendar so nastale še hujše posledice, kadar je predmet ljubezni bil v tuji zadruzi, kajti možu ni preostajalo drugega, nego da je vzel s silo, kar se mu je odrekalo, t. j., da je ob ugodni priliki nevesto ugrabil ter z njo odbežal na dom; pri tem se pa namreč ni le sam tvegaval glave, ampak oškodovana zadruza je za njim pridrla z orožjem, in vnel se je boj med zadrugama. Rop je zahteval osvete. Pa ko bi vsaj bilo pri tej

osveti ostalo! Toda čisto smrtno sovraštvo se v poznejših rodovih ni bilo ugaslo.

Tako je bilo izprva; sčasoma pa se je stvar toliko ublažila, da se je ženin osvete mogel obvarovati z odškodnino, ki jo je nevestini zadruzi dal, in tekom časa se je še ta odškodnina čim dalje tem bolje krčila.

Nazadnje so se zakoni iz zadruge v drugo dovolili brezpogojno, in običajno je celo postalo, da je nevestina zadruza prvo jutro po sklepu zakona prinesla novi ženi raznih darov na dom, takozvano »jutrnjino«.

Na nekdanji rop spominjajo še nekateri običaji, ki jih imajo tuintam pri ženitovanju, in kar nevesta prinese v zakon, se še danes imenuje jutrnjina ali jutrnja.

Dasi je bilo Slovanom kot poganom dovoljeno imeti po več žen, vendar mnogoženstvo ni bilo običajno; mož je imel eno ženo, in le najimenitnejši so jih gletali po več.

Zakonska zvestoba se je na obeh straneh varovala jako strogo, in kazni za tiste, ki so se bili v tem oziru pregrešili, so bile naravnost grozovite. Vsled tega je pa tudi moralno življenje med Slovani bilo tako uzorno, da ga inorodni pisatelji v svojih poročilih enoglasno posebno poudarjajo.

B. Osebna imena.

Znano nam je, da so udje zadruge kakor plemena kot taki nosili skupno ime. Ali v

zadrugi je moral vsak posameznik imeti še posebno ime, po kojem se je klical. To ime se je otrokom dajalo kar po rojstvu in sicer slovesno; tudi se je to vršilo po določenem obredu, o katerem nam pa natančnejšega ni nič znano. Zato pa vemo, kakšna imena so se otrokom dajala. Kakšna? Bili so čisto naravni vzroki, ki so nudili podlago za tvoritev imen.

Ako je dete že dolgo časa bilo predmet vročih želja, se je nazvalo Zeljko, Zeljana, Nadislav, Nada, in če se je želja izpolnila prej, nego se je pričakovalo, tudi Nenad ali Nenada. Imena Prvar, Prvislav, Prvinica, kažejo ipak jasno, kaj se je z njimi hotelo povedati. Najčesča pa so bila takšna imena, v katerih se je izražala glavna želja, s katero je imenodajavec pozdravil novega zemljana. Želeč mu pred vsem zdravje in dolgo življenje, ga je imenoval Zdravko, Živko, Rastko, Dabiživ, Živana, želeč mu splošno srečo, Srečko, želeč mu, naj je kedaj vrl in neustrašen branitelj pravice in domovine, pa Ljudovit (vit = zmagač) Boris, Srdan, Strahomir (mir = svet), Tvrdko (trd), Jaromir, Borivoj, Branimir (mir = mir), Ratimir (rat = boj) Ratko, Branko, Stojan, Ljuto, Ljuta, Brana, Jaroslava, Srčanica. Drugi imenodajavci zopet življenja niso shvatali tako resno in bili prepričani, da bo dete najsrečnejše, če se na

## Državni zbor.

(Izv. poročilo.)

### Prva seja.

Prva seja državnega zbora ne obeta kaj dobrega. Komaj je ministerski predsednik dr. Körber imenoval Poljaka dr. Weigelna kot starostnega predsednika, že so jeli na vsa grla kričati češki socialni demokrati. Dolgo se ni moglo razumeti, kaj hočejo. A zahtevali so, da naj Poljak Weigel govori — v poljskem jeziku. Po daljšem prestopu pozdravlja med vednim krikom Kłofača in 4 tovarišev Weigel novoizvoljene poslance ter izraža željo, naj bi bil državni zbor resnično delaven, kar ni bil prejšnji skozi zadnja tri leta. Ko omenja smrti angleške kraljice Viktorije, začne greti zopet v drugem kotu zbornice. Wolf in njegovi nemški tovariši vpijejo: Heil Burom! To Vam je bila zmešnjava v zbornici, veča kakor ob zidanju babilonskega turma. Kaj je nadalje govoril starosta poslancev, so razumeli samo le stenografi, ki so stali zraven njega. Začelo se je klicati poslance po imenu, naj vsak stori običajno obljubo. Obetali so vsak v svojem maternem jeziku. Starosta Weigel naznanja slednjič, da hoče njegovo Veličanstvo 4. februarja v ponedeljek ob 12. uri slovesno otvoriti državni zbor, potem da se obhaja prihodnja seja državnega zbora v torek ob 11. uri. Proti temu predlogu ni bilo ugovora. Splošno se sodi, da tudi sedajšnji državni zbor je mrtvo rojeno dete. »Prišel sem k pogrebu državnega zbora«, mi je rekel star znanec iz prejšnje dobe. Bomo videli.

### Prestolni govor.

V ponedeljek je presvetli cesar otvoril državni zbor s prestolnim govorom. Omenil je, kako delo čaka državni zbor. Iz govora posnamemo za delavske stanove in za naš slovenski narod važne točke. Treba bo skrbeti za ureditev delavske dobe in delavskega varstva, za prisilno zavarovanje zasebnih uslužbencev in trgovskih pomočnikov. Glede poljedelstva se zahteva precejšnje povišanje fonda za melioracije in ureditev rek, preosnova terminske kupčije na borzi in kupčije s kmetijskimi pridelki in predloge o organizaciji kmetijskih zadrug. Zakonito treba urediti izseljevanje, preskrbeti za širne sloje stanovanj, ki so npravno in zdravstveno primerna, omejiti pijančevanje. Vlada ne bo ničesar zamudila, da povzdigne šolstvo in zagotovi npravno-versko vzgojo mladine. Glede narodnostnega vprašanja se priporoča zakonita ureditev. Vlada je dolžna, da neizpremenjeno

ohrani enotnost jezika v gotovih upravnih zadevah kot starodavno izkušeno sredstvo. Zadnji stavek je vzbudil med slovenskimi poslanci veliko začudenje, tembolj ker se letos prvičkrat v prestolnem govoru ni naglašala enakopravnost vseh narodov in jezikov.

Pri prestolnem govoru je bilo navzočih obilo poslancev in drugega občinstva, ki so bili radovedni zlasti na odstavek o jezikovnem vprašanju. Nekateri so pričakovali nemirov, a so se motili. Čehov, socialistov in nemških radikalcev ni bilo zraven in za to se je vršilo vse mirno brez motenja. Cesar je govoril s krepkim in zvanečim glasom.

### Druga seja.

V seji 5. febr. so se poslanci po žrebu razdelili v 9 oddelkov po 47 in 48 poslancev. Tem oddelkom so se (zopet po žrebu) izročili volilni zapisniki. Te zapisnike pregledajo posamezni poslanci in se bo o tem poročalo v seji 8. februarja. Če se odobri sto volitev, se more voliti predsedništvo. To bi se imelo zgoditi tudi že prihodnji petek. Zdaj je še neodločeno, se li izvoli prejšnje predsedništvo ali ne.

Pri današnji seji so se tudi naznanile tiste volitve, proti katerim se je vložil ugovor. Takih volitev je veliko, med drugimi tudi volitev dr. Pomerja za celjsko mestno skupino.

Ko je češki perovodja v seji 5. febr. čital v češkem jeziku neki ugovor, so zagnali grozen hrup nemški radikalci (Wolf in tovariši), češ: v državnem zboru se sme govoriti le nemški. Temu kriku so zagnali nasprotni krik in hrup češki narodnjaki. Mir je nastal še le potem, ko je predsednik napovedal prihodnjo sejo za soboto 9. febr., a nemški narodnjak Kaiser se je temu uprl ter zahteval sejo za prihodnji petek. Predsednik pravi, da po njegovem mnenju se zamorejo zapisniki o volitvah pregledati še le do sobote. Toda pri glasovanju je obveljal predlog Kaiserev, za katerega so glasovali tudi — Poljaki. Vse se je čudilo, da so Poljaki glasovali proti predlogu svojega rojaka, starostnega predsednika dr. Weigelna.

## Politični ogled.

**Baron Pražak umrl.** Dne 31. januarja je v starosti 81 let umrl baron Alojzij Pražak, ki je bil od l. 1882 do 1892 člen Taaffejevega ministerstva in od 1881 do 1888 tudi vodja pravosodnega ministerstva, v kateri

so bila Volk, Volkan, Volkun, Volkovoj, Medved, Kuna, Košuta, Sokol, Glica, Cvetko, Cveta, Cvetana, Jagoda, Grozdana, Breza, Lipa, Jelka, Zlatan, Zlata, Zlatica, Srebra, Biserka i. dr.

Večidel jako lepa imena! Nekatera izmed njih služijo še danes za priimke, toda žalibog so že redka, druga kot prestave inorodnih krstnih imen kakor Srečko za Feliks (20.3., 18.5.), Cvetko za Florijan (4.5.), Dragotin za Karol (4.11), Volkovoj za Wolfgang (31.10), Bogomir za Gottfried (8.11), Zlatan za Avrelijan (16.6), Bogoljub in Bogomil za Deokar (7.6. in 8.1), Miroslav za Friderik (5.3. in 18.7), Dobrogost za Bonaventura (14.7.), Božidar za Teodor (11.1. in 9.11.), Željko za Deziderij (11.2.), Zdravko za Valentin (14.2.), Dobromil za Bonifacij (5.6.), Ljubivoj za Amijat (13.9.), Ljubica za Amalija (10.7.), Zoroslava za Avrelija, Bogovoljka za Teonila (23.8.), nekatera pa kot izvirna katoliška krstna imena kakor Vladimir (15.7.), Vladislav (27.6.), Jaroslav 26.2), Stanislav (7.5. in 13.11.), Ljudmila (16.9.)

### C. Pobratimstvo.

Kdor se je rad družil, je sicer imel v mnogoštevilni zadrugi društva gotovo dovolj, ali za prijateljstvo v najglobljem pomenu besede se je drug najraje poiskal izven za-

lastnosti si je pridobil veliko zaslug tudi za slovensko uradovanje.

**Povratek ruskega cara v Petrograd.** Dne 26. jan. povrnil se je ruski car po dolgi bolezni iz Livadije v Petrograd. Zaradi smrti kraljice Viktorije ni bilo službenega vsprejemaja, a med potjo v Petrograd je carja povsodi pozdravljalo prebivalstvo z velikim navdušenjem. Zvečer je bila v Petrogradu prirejena sijajna razsvetljava.

**General Gurko.** Znani ruski general od Šipka pasa, feldmaršal Gurko je na svojem posestvu Sahárovu umrl. Rojen je bil leta 1828. Sploh jako nadarjen vojskovodja, je zlasti zaslovel v rusko-turški vojni. L. 1882. je postal generalni guverner v Varšavi, kjer je služil celih 12 let. A tukaj se je obnašal proti katoliškim Poljakom jako kruto.

**Trozveza na Balkanu.** Bolgarski knez Ferdinand je v Nišu obiskal srbsko kraljevsko dvojico. Gre se za zvezo Srbije, Bolgarije in Črne Gore pod vodstvom kralja Aleksandra proti Avstriji.

**Angleško kraljico Viktorijo** so pokopali dne 4. febr. v Fragmore. Pri pokopu je zastopal avstrijskega cesarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Pri sprevedu se je pripetil jako neprijeten dogodek. Med vožnjo so se ustavili konji, ki so peljali rakev. Mornarji so jih morali izpreči in so sami potegnili voz do cerkvenih vrat.

**Vojska v Južni Afriki.** Govori se, da misli nemški cesar Viljem posredovati pri Angležih v korist Burov. Ta govorica je pač le malo verjetna. Nizozemska mirovna zveza pa je poslala spomenico na novega angleškega kralja, naj začne svojo vladu z velikodušnim dejanjem in ustavi vojsko v Južni Afriki. Na to še ni prišel odgovor. Buri še vedno klestijo Angleže.

## Dopisi.

**Od Sv. Bolfenka pri Središči.** Dragi nam »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljam naše žalostno narodnostno stanje in naše propadanje. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam naše župnije, in sicer večinoma k onim, kateri so še politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih sožupljanov tukaj ne bomo obvestili in jih obsojali, ker vemo, da so to storili le iz politične nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo, katerih imena pa za sedaj zamolčimo;

njem izpolni, kar pravijo imena Veselin, Veseljko, Tešimir (tešiti = tolažiti), Veselica. Dete, ki naj je od vseh ljubljeno in uživa čast, je dobilo ime Ljuboslav, Dragomir, Mnogomil, Častimir, Blagoslava, ki naj mu je dana oblast, Vladislav, Vladimir, Vsevlad, Vlastica, ki naj je modro in bistrega uma, Sodimir, Znanoslav, Dobromisl, Bistra, Modrica, Sodka, ki naj ima druge določene lepe dušne dolžnosti, Milutin, Miroslav, Mirko Ljubomir, Tihomir, Tihomil, Dobromil, Milo-ust, Stanislav, Prostoljub, Dobrilo, Radovit (rad = delo, vit = tudi dobiček), Milica, Ljudmila, Blagovesta, Iskrena, Blaga, Mirna, Voljka (trdno voljo); a tudi telesne vrline so se otroku želele, kar kažejo imena kakor Jačim, Velesil, Lepa, Divna, dočim imena Dragotin, Draga, Dragica, Ljuba, Ljubica znamenjujejo ljubimca starišev. Izraženo pa nahajamo v imenih tudi pobožnost, bodisi da se je dete smatralo za dar bogov: Božidar, Darovan, Nebodar, Dana, Darinka, bodisi pa tudi, da se je njih naklonjenosti priporočalo celo posebno: Božo, Bogoslav, Bogomil, Bogomila. Čudno se nam bo prvi hip zdelo, da so v tvoritev imen služila tudi imena živali, rastlin in tudi rudnin; a treba le pomisliti, da je božanstvom bilo v prirodi posebej posvečeno to in ono, in da je sploh verstvo bilo najtesnejše spojeno s prirodo; taka imena

druge. To prijateljstvo, ki se je sklenilo slovesno in za žive dni, se je zvalo pobratimstvo, oziroma posestrimstvo. Sklepalo se je med starimi in mladimi istega in različnega spola; moški se je zval pobratim, ženska je bila posestrima. Pobratimstvo je veljalo za sveto in neoskrunljivo; zahtevalo pa je, da si druga zaupata popolnoma vse, da sta si v pomoč v vsaki sili, in da je vsak izmed njiju vedno pripravljen za svojega pobratima nemudoma žrtvovati vse, tudi kri in življenje. Pobratim se je s pobratimom smatral tako tesno zvezanega kakor z rodnim bratom, priznavala pa ga je tudi vsa rodbina za svojca. Pobratimstvo je bilo poleg osebnih koristi še občno pomembno zato, ker je zadrugi vezalo ter v njih zaduševalo sebičnost in partikularizem.

Danes ga nahajamo le še v slovanskem jedru, v Rusih, pa tudi v Serbohrvatih in Bulgarjih, kjer ga je turčinstvo iznova oživilo. V Slovencih je menda izginilo popolnoma; a še l. 1851. je M. Majar o Korošcih v »Slov. Bčeli« poročal to-le: »Koroški Slovenci se tudi pobratijo in Slovenke se posestrijo, in tedaj se zovejo bratje in sestre. Pobratjeni Slovenci se imajo za zlahto ter si pomagajo v potrebah. O semnjih, cerkvenih shodih itd. se vabijo na obed. Ako se hočeta na Zilji dva pobratiti, napijeta si na zdravje, rekoč: »Bodiva si brata! Pomozi ti Bog!« Ako se

te ptičke bomo obelodanili drugikrat, če se ne poboljšajo.

Iz navedenega je pač vsakemu razvidno, kako močno pogrešamo bralnega društva. Naše ljudstvo se je začelo probujati in hrepeni po višji omiki; ker mu pa manjka potrebni evenk, da bi si naročilo dobre, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, zgrabi za to, kar je ceneje, in to je ptujski nemčurški list »Štajerc«. Kakor se gladni miški za »vado« na past nastavi slanina, ravno tako nemčurji nastajajo ta ceni in strupeni list našim po omiki hrepenečim, ravno kar probujenim sožupljanom, da je lažje zvabijo na svoje limanice.

Da bi se temu v okom prišlo, treba je osnovati bralno društvo, ker na ta način pridejo ljudje po najcenejšem potu do prav poučnega berila in dobrih slovenskih časnikov, katerih si seveda, bodisi kmet, nagorjak ali viničar, ni v stanu omisliti kot posameznik. Težavno je sicer storiti ta korak, ker nekaj naše inteligence tava po tevtonskih gozdih; ali s tem večjim zaupanjem se obračamo do naše slovenske misleče inteligence, naj se potruji, naj žrtvuje svoje moči za blagor nižjih slojev, njim v povzdigo omike in duševnega procvita; ker le na ta način se bomo obvarovali, da ne pademo v žrelo germanskemu zmaju. — Narodno se probujajoči bolfenski nižji sloji.

**Od Sv. Ilja v Slov. gor.** Ne morem si kaj, da ne bi čitateljem vrlega »Slovenskega Gospodarja« poročal, kako kaj tu ob najskrajni meji Slovenije v narodnem oziru napredujemo. Število naročnikov »Slovenskega Gospodarja« se je v preteklem letu izdatno pomnožilo. Za trdno upamo, da bomo v tem letu došli število jareninskih naročnikov. Dal Bog! Da bi ne manjkalo v nobeni slovenski hiši tega neustrašenega boritelja za vero, dom, cesarja! Tudi število udov Mohorjeve družbe je precej poskočilo. Mislimo, da bo v tem letu še bolj.

Tudi ob zadnjih državnoborskih volitvah je pokazala šentiljska župnija, da je tu ob meji trden in zaveden rod slovenski. Niti jednega nasprotnega moža nismo imeli. Dragi čitatelji »Slovenskega Gospodarja«, uganite, kdo neki vžiga in vzbuja narodno zavest v Št. Ilju? Naš »Slovenski Gospodar« je ta! — Tudi bralno društvo je v številu udov malce poskočilo. Da ni bolj napredovalo, je več vzrokov, na kar bi društveni odbor rad opozoril. Nismo imeli niti bralne sobe, v knjižnici ni bilo nobenega reda, skoraj nič časnikov, še celo stalnega tajnika in knjižničarja nismo gleštali. Vzemimo za vz-

hočeta v Rožu dve ženski posestriti, gresta k duhovniku, dasta za sveto mašo ter si obljubita, da hoče ista izmed njiju, ki bode dalje živela, dati za drugo, rajno, čitati sveto mašo. Na Zilji pa se drugače posestrijo: Vsaka vzame čašo vina, rani se malo na srednjem prstu, pusti tri kaplje krvi kaniti v vino in potem nazdravi svoji prihodnji sestri.

#### C. Gostoljubnost.

Med navadami, ki je motrimo pri starih Slovanih, je stala na prvem mestu gostoljubnost. Gostoljubni smo Slovani izmed vseh kulturnih narodov gotovo še danes najbolje, ali kar je te lastnosti med nami, je le senca gostoljubnosti staroslovanske. Naši prastariši so v tem oziru pretiravali. Da so tujega potnika radi sprejemali pod streho ter mu, čuvaje ga vsakršnih nadlog, dajali spremstvo do bližnje zadruge, to je, ker gostiln ni bilo, bilo popolnoma umestno; toda, popotnik čez prag, in začela se je v hiši razsipnost brez konca in kraja. Kar je hiša gleštala jela in pila, vse je moralo na mizo, in česa je nedostajalo, bilo je dovoljeno vzeti pri drugi zadruzi. Kadar je v hiši bil gost, je vsa druga praznovala, in slovesa, kadar je odhajal, ni bilo konca. Če se je potniku pripetila kaka nesreča po nemarnosti onega, ki ga je sprejel, je oni, ki mu je bil gosta

gled vrle naše sosede Jareninčane! Bralno društvo bo potem bolj uspevalo.

Želimo, da bi bralno društvo postalo središče šentiljskih Slovencev. Ne glejte vi mladeniči na to, če vas Höltzschl in njegovi »bratci« gledajo po strani. Tudi on bo zginil od Št. Ilja, kakor lisjak, kadar mu postane grozdje prekislo. Le delajte tudi zanaprej za sveto vero in slovensko domovino. Na delo domoljubno! Iskreno nas veseli, da so vsi mladeniči na naši strani, in smemo s ponosom vsklikniti: bodočnost Št. Ilja je naša. Veseli nas tudi, da vidimo tudi na Majheničevi gostilni samoslovenski napis. Mislím, da se Št. Ilj ne bi podrl, če se tudi drugi napisi v tem spremenijo. — Egon v. Pistor je šel v »politični pensijon«. Srečen pot! — Vsem šentiljskim Bismarkovcem samozavestno kličemo: »Mi vstajamo, a Vas je strah!« Šentiljski mladeniči.

**Iz Rogateca.** Dragi »Slovenski Gospodar«! Česa je treba rogačkim Slovincem storiti, da bomo tako urejeni in neustrašeni stali proti svojim nasprotnikom, kakor so stali naši hrabri Slatinčani na čelu vrlega g. Kušeca na volilnem zboru v Rogatecu. Kaj nam k temu manjka? Najpoprej posojilnice, to naj bi bila prva skrb Slovincem, posebno pa rogačkim, ker brez denarja se ne da nič storiti. Rodoljubi, osnujte si jo, in videli bode, da se bode naš kmet ojačil in ukrepil, ker mu ne bode treba okoli svojih nasprotnikov prosjačiti, kadar denar potrebuje. Drugič je potreba rogačkim Slovincem svoje gostilne, da bodo lahko sli svoji k svojim. To bi svetovali za zdaj. Bode prišel čas, da bode treba zopet voliti in do tistega časa se vredite. Ne hodite vsak svoja pota, temuč z združenimi močmi kvišku in naprej. Bratje, čas je vstati iz spanja, in prijeti hitro za delo. Naše geslo pa bodi: vse za vero, dom, cesarja.

**Sv. Lovrenc v Slov. gor.** (Zborovanje pol. narod. gospodarskega društva.) Ob določeni uri začne zborovanje g. predsednik P. ter pozdravi društvene in častne goste, katerih se je veliko udeležilo, kakor že dolgo ne v tolikem številu. Predsednik omeni z ginljivimi besedami veliko zgubo za naše društvo, zgubili smo preč. g. kan. Meška, ustanovitelja našega društva, dušo našega društva, omeni neprecenljivih zaslug podpor in dobrot od začetka društva 1871 doslej. Večna njim slava!

Predstavi s pozdravom novega g. župnika S., že društvenika od l. 1875, torej vsem znanega. Od smrti g. ustanovitelja doslej ni bilo zborovanja. Med tem so bile vo-

privedel, začel proti njemu boj, ker mu je osveta za tujca bila »pobožna dolžnost«. Če se pa je kdo zasačil, da tujca ni sprejel, smela se mu je požgati hiša, in zadelo ga je najgorje zaničevanje vseh.

Od kod tolika gostoljubnost? Da ni imela le vzroka v potrebi popotnikov, da ni izvirala iz radovednosti, ker so tujci vedeli pripovedovati mnogo novic, kaže nam ves značaj slovanski. Saj smo slišali, kako ljubeznivi, prijazni in milosrčni so bili naši prastariši, ki so celo s sovražnikom ravnali kakor s prijateljem. Gotovo se jim je torej usmilil vsak človek, ki je hodil po tujem ter ni imel kam položiti glavo. Slišali pa smo tudi, da so vse, kar je prihajalo iz tujine, sprejemali s strastjo ter čislali višje od svojega, torej tudi tujega človeka. Končno še je utegnito pretirano gostoljubje nekoliko izvirati iz stalne nagnjenosti k veseljačenju.

#### Smešničar.

„Jurček! Zdaj pa le mirno sedi, če ne boš tepen!“ opominja mamka razposajenega Žoržka v železničnem vozu. — »Mama, če me bote topli, bom pa sprevodniku povedal, da sem že osem let star in vi bote morali kaznen plačati.«

litve, pri katerih se je naš dosedajni drž. poslanec veleučeni g. dr. Gregorec poslanstvu odpovedal; večkrat je pri nas govoril o političnih razmerah, zmiraj se je gospod neumorno potegoval in deloval za pravice slovenskega katoliškega ljudstva pod geslom: vse za vero, dom, cesarja. Hvala preč. g. dr. Gregorecu! Sto in stokratni živijo se razlega!

Predsednik nadaljuje: Naš novi poslanec je blagorodni g. dr. Ploj, dvorni svetnik, kateri je prevzel iste obljube in dolžnosti, kakor sploh vsi naši katoliški kmetski spodnještajerski poslanci, kar mu tukaj zbrani v posebnem sklepu ali resoluciji naznanjamo: Današnji zborovalci politično narodno-gospodarskega društva pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. izrekajo iskreno željo, da bi slovenski kmetski poslanci spodnještajerski v državnem zboru stopili le v tako zvezo, katera bode pripravljena varovati verske, narodne in z vsem povdankom tudi gospodarske želje spodnještajerskih kmetov volivcev. V dosego izboljšanja gospodarskih teženj naj v trdni zvezi z drugimi slovenskimi kmetnimi zastopniki zastavijo vse svoje najboljše moči.

Predsednik da besedo g. župniku S., kateri govori o praktičnem gospodarstvu, zlasti kmetijstvu, kako bi se v smislu dopisa c. kr. okraj. glavarstva, oziroma visoke namestnije, zamoglo kaj storiti v poplavljanje kmetijstva.

To društvo je tudi gospodarsko, ima namen razširjevati gospodarske vednosti; sredstva so mu: branje časnikov in primerenih knjig v pouk in razveseljevanje, katere društvo oskrbi s prostovoljnimi doneski društvenikov. Omenja še korist in potrebo brati strokovne časnike in povdarja brati naše časnike, v katoliškem duhu izdane, kakoršnih imamo dovolj, kateri nam bodo na razpolago v sobi v mežnariji, kjer se bomo shajali k večkratnemu pouku mladi gospodari in mladeniči. Povabili bomo g. strokovnjake učitelje potovalne za poljedelstvo, vinarstvo, sadjarstvo, živinorejo, čebelarstvo in si med seboj svoje skušnje v tej in oni reči priobčevali. To se je odobravalo. Lepo svoto so društveniki darovali za časnike. S trikratnim živijo na sv. Očeta in presv. cesarja se je sklenilo zborovanje. Na svidenje!

**Iz ptujske okolice.** Kako se naj popirajo slovenski trgovci in obrtniki po mestih in trgih? Nasvet, ki ga je prinesel Vaš list v štev. 4. glede tega vprašanja, ni umesten in ne zadostuje. Naznanila po časnikih stanejo denar, časniki inseratov ali naznanil vendar ne morejo brezplačno tiskati! Če inseratov po časnikih ne dajo tiskati naši trgovci in obrtniki sami, priznavajo, da njih ne potrebujejo, da izhajajo tudi brez časniškega priporočila! Kdo drugi tedaj naj plačuje in da tiskati naznanila?

Vsi tisti trgovci in obrtniki v Ptuiju, katere po inseratih ali kakorkoli priporočajo nam Slovincem sovražni nemški in nemškutarki listi, so naši najhujši nasprotniki. Teh se mora vsak zaveden in pošten Slovenec ogibati! Ti trgovci in obrtniki so tudi občno znani! Pa slovenski gospodje in gospe, slovenski možje in žene, slovenski fantje in dekleta, ali se njih ogiblujete tudi v si? — V Ptuiju še imajo vedno Bismark-ulico namesto cerkvene! Ali se je Slovenci ogibljuje v si? Vsem Slovincem so po imenu znani vsi trgovci in obrtniki, ki sede v mestnem in občinskem zastopu: vsem je znano, kaj vse ti gospodje zoper Slovence počnejo! In Slovenci?! Mestni odbornik Blanke tiska Petavercu in Štajerca, lista, ki napadeta in grdita na nečuven način vse sloje slovenstva; Blanke je tiskal vse volilne oklice za Vračkota. Visenjake, tudi onega, ki zaradi izvolitve dr. Ploja preklinja ves slovenski kmečki stan, češ »zemlja mu naj ne rodi nobenega klasa in trta nobenega grozda.« Pa vendar še imamo Slovence, kateri nočejo razločevati med prijatelji in sovražniki, kateri nočejo oči odpreti in pri belem dnevu videti prijatelja in spoznati nasprotnika!